

VAVŘINCE Z BŘEZOVÉ KRONIKA HUSITSKÁ.

1421
Mai.
25 Item in die Urbani dominus Petrus de Chlum, purggravius regine in castro Lichtemburg, secundum condiciones prius habitas de castro domino Crussine condescendit et idem purggravius per Giczin ad castrum Bradlec equitando a domino Czenkone fuit captus et ad idem castrum ductus. Cum eo itaque hoc castrum dominus Czenko cepit expugnare, quod et obtinuit. De Zleb vero castro Pragensibus eo tempore condescenderunt, quod domino Zmrzlikoni ^{w)}, magistro moncium, resignarunt.

Item eodem anno, ubi supra, ad primam diem Junii ^{x)} facta est universalis omnium baronum et militarium ac communitatum tam Bohemie quam Moravie in Czaslawia congregacio, ut tam amici quam inimici veniant et de pace, iusticia ac bono regni pertractent, et presertim eorum, que legis dei sunt promotiva. Factumque est, altera namque die post Marcelli barones regni Bohemie cum multis militaribus ac Pragensibus ceterarumque civitatum communitatibus in ecclesia parochiali Czaslawiensi convenerunt. Et omnes pariter ad exhortacionem presbiterorum flexis humiliter genibus donum spiritus sancti orantes postularunt. Sed quia nondum barones Moravie venerant aliquibus deordinacionibus propositis, usque ad predictorum dominorum adventum tractatum finiendum suspendunt. In hac itaque congregacione notabiliores domini fuere infrascripti: Conradus, archiepiscopus Pragensis, Ulricus de Rosis, Czenko de Wesele, Ulricus Wawak de Nova domo, Henricus de Walsteyn, Chudoba, ³⁾ Sskopko de Duba, ⁴⁾ Henricus Berka de Duba, Hynek Krussina, Flasska, ⁵⁾ plures eciam alii cum eorum filiis, quorum nomina ignorantur. Post alterum itaque diem et barones Moravie venere, capitaneus scilicet eorum Perssteynsky ⁶⁾, Petrus de Straznic ^{v)}, Johannes de Lompnicz cum pluribus aliis, quorum eciam nomina ignorantur. Hii omnes cum baronibus Boemie ac communitate regni eiusdem sepius congregati tractarunt, que essent pacis, que iu-

1421
O sstoupení hradu Lychmburku panu Krušínovi. Item na den svatého Urbana pan Petr z Chlumu, purgkrabie králový na hradě Lychmburku, podlé úmluv prvé učiněných s hradu panu Krušínovi sstoupil jest. A týž purgkrabie skrze Jičín na hrad Bradlici jeda od pana Čenka byl jat a na týž hrad veden. A když pan Čeněk počal toho hradu dobývati, kterýž i obdržal, a s Žlebů hradu Pražanům postoupil jest téhož času hajtman toho hradu, kterýžto panu Zmrzlikovi mincmejistrovi poručili.

Sněm položený o pokoj království Českého.
Item téhož léta, ut supra, prvního dne měsíce července ^{*)} učiněn jest obecní sněm všech pánův a rytířstva i obcí městských českých, moravských do Čáslavě, aby přátelé i nepřátelé se sjeli a o pokoji a spravedlivost a o dobré království aby rokovali, azvláště o ty věci, které by byly zákonu božímu pomocné. I stalo se jest dne druhého po svatém Marcellu, páni království Českého s mnohým rytířstvem a Pražany a s jiných obcí měšťany v kostele osadním v Čáslavi sešli se. A všickni k napomenutí kněžskému pokleknouc, za dar Ducha svatého žádali sou. A že ještě páni moravští nebyli přijeli, některé nezřízenosti před se vzavše, až do příjezdu pánů moravských rokování odložili. V tom shromáždění znamenitější páni byli dole psaní: Konrad, arcibiskup pražský, Oldřich z Rožmberka, Čeněk z Veselé, Oldřich Vavák z Jindřichova Hradce, Jindřich Chudoba z Valštayna, Chudoba Jan, Škopek z Dubé, Hynek Krušina, Flaška a muozí jiní s jich syny. Jich jmen neznal sem. Na druhý den páni moravští přijeli sou: hajtman jejich Petr Perštaynský z Strážnice ^{**)}, Jan z Lomnice s jinými mnohými, jichžto také jmen neznal jsem. Ti všickni se pány českými a měšťany měst českých často scházejíc se rokovali, co by bylo pokoje, co spravedlnosti co i svobody zákona božího, tak že dne 7 měsíce července všickni jednomyslně ke čtyřem artykulům dali sou povolení, aby artykulové měli svobodu, a slibující jich hájiti a brániti.

^{w)} Zmizliczkoni B. — ^{x)} codd. Julii. — ^{v)} tak v P; jinde cap. scil. eorum Petrus Pern. de Straz.

³⁾ Jan Chudoba z Ralska. — ⁴⁾ Aleš Škopek z Dubé na House. — ⁵⁾ Arnošt Flaška z Richenburka. — ⁶⁾ Vilém z Pernštejna.

^{*)} Chyba všem rukopisům společná (Julii) objevuje se též v překladu. — ^{**)} Táž chyba jako ve všech rukopisech kromě P.

1421 sticie et que legis dei libertatis. Itaque die septima Junii *) unanimem omnes ad IV articulos sepius superius repetitos prebuere consensum eodem in bonis **) eorum libertate et defendere promittentes. De quinto vero articulo, qui pro tunc proponebatur, videlicet ut regem Sigismundum Hungarie pro rege non habeant Bohemie nec sibi subiciantur, aliqualis fuit dissensio. Primo itaque barones Moravie cum militaribus ad hunc articulum consentire noluerunt, sed petierunt inducias, ut velut proibi provideant suo honori a rege Sigismundo licenciam captando, quod eis concessum est. Barones vero regni Bohemie ad hunc articulum addiderunt, quod regem Sigismundum pro rege habere nolunt, nisi deus voluerit, et in hoc communitas Boemorum ibi congregata resedit, quod regem Sigismundum pro rege habere nolunt, nisi deus voluerit b) ipsum pro rege haberi, tunc enim se dei voluntati opponere non intendunt. Similiter barones regni Bohemie expresserunt, quod ea, que in hac aguntur congregacione, legacioni pro rege Polonis c) ac Vitoldo facte in preiudicium esse non debent. Et sic hiis omnibus completis XX eliguntur, de baronibus videlicet, militaribus et civitatibus, qui sede vacante d) regni regia negocia prout rex potestatem e) habeant pertractare. Et mox Te Deum laudamus concinantes ad hospicia revertuntur. Et que mutuo concluderant, literis firmanerunt. Litera baronum in vulgari in hec sonat verba, que sequitur: 7)

My Oldřich Rozmberský f) etc. vyznáváme tiemto listem etc., že znamenavše mnohé, rozličné a veliké nesnáze, bůře, zábuby, pálenie, násilí i jiné rozbrojené g) neřády v království našem Českém vzniklé pro nesvornost vůle, rozumu h) a žádosti ku pravdám světle písmem svatým ohlášeným, žádajíce vši naší pilností a jakožto dlužní jsme, ty neřády v řád a ty bůře v klid a v svornost uvéstí a tady obecné dobré téhož království napraviti a upevniti, učinivše a svolavše sněm obecný České země všichni i) vespolek za jeden člověk na tom sněmu se ustanovivše, v takúto k) smlúvu a v jednotu vnikli jsme a vstúpili a mocí tohoto listu vnikujem a vstupujem: Najprvé abychme těchto pravd božských v dole psaných svornú myslí a vši snažností hájili a bránili proti každému člověku, jenž by nám na nich anebo na které z nich kterýmkolivěk obyčejem překážeti a škoditi mienil, ot l) nich nás mocí tisknutí chtěl, a je sami osobně s svými poddanými držeti a skutečně vésti, leč bychom lépe písmem svatým zpraveni byli, kterémuž by písmu mistři pražští

O pátém pak artykuli, kterýž tehďáz byl předlo- 1421 žen, aby krále Zykunda za krále nemávali Čechové ani jemu poddání byli, byla mezi nimi nějaká různice. Nebo páni moravští nejprv s rytířstvem k tomu artykuli povoliti nechtěli, ale prosili za rozmyšlení a prodlení, aby jako šlechtění a opatrní své cti opatřili a ji ohradili, od krále Zykunda odpuštění vezmouce. A to jim povoleno jest. Ale páni království Českého k tomu artykuli sou přidali, že krále Zykunda za krále jmíti chtí *), ač by v tom vůle boží byla. A na tom obec česká shromážděná seděla a zůstala a že krále Zykunda za krále jmíti chtí, ač by pán Bůh neuchoval, aby za krále přijat byl, že se vůli boží protiviti nechťí. A též páni čeští vypověděli sou, že ty věci, kteréž se jednájí v tomto sjezdu poselství o krále polského poslané bratru Vitoltovi, nemají býti na příkoř ani na vzdoru. A tak ty všecky věci dokonavše, 20 jich vyvolili z pánův a z rytířstva a z měst, jenž by potřeby království na místě královém touž mocí jako král mohli působiti. A ihned Te Deum laudamus zpívali a do hospod se rozešli a, které věci způsobili, spolu umluvili, listy toho potvrdili listem pánův českých v tato slova:

*) codd. Julii. — *) in bonis operibus B. — b) et in hoc commun. . . voluerit d. in WB. — c) Polonie WA. — d) sede vacante P, jinde sede vacantis. — e) d. in B. — f) z Rosemberga P, Rožmberský B (i jinde). — g) rozličné (místo rozbrojené) P. — h) rozuomu B (i jinde). — i) všickni B (i potom). — k) takovúto A. — l) od B (i jinde).

7) AČ. III, 226—230.

*) Č. překlad četl zde, jakož i níže, nolunt m. nolunt.

1421 a knězie odolati písmem svatým nikoli nemohli, kterýchžto pravd rozom těmito slovy takto položen 1421 jest a oznámen :

Najprvé aby slovo božie po království Českém a markrabství Moravském svobodně bez přiekážky ^{m)} všudy ot kněží křesfanských bylo zvěstováno a kázáno.

Druhé aby velebná svátost těla a krve pána našeho Jezu Krista pod dvěma způsoboma ⁿ⁾ chleba a vína všem věrným křesfanóm, starým i mladým, svobodně byla rozdávana podlé jeho ustavenie a prikázanie.

Třetie že mnozí knězie a mnišie ^{o)} světským řádem panují nad velikým zbožím tělesným proti Kristovu prikázání, na prikazu ^{p)} svému kněžskému úřadu a k veliké škodě stavu světského, aby takovým kněžím to neřádné panování otjato a staveno bylo, a aby podlé čtenie nám příkladně živi byli a navedeni byli k stavu Kristovu a apoštolskému.

Čtvrté aby všichni hřiechové zjevní, smrtedlní a jiní neřádivé zákonu božiemu odporní řádem a rozumně ^{q)} ot těch, kteřížto úřad k tomu mají, v každém stavu byli stavováni a kažení a zlá i křivá pověst o těchto zemiech, České i Moravské, aby očistěna byla, tak aby se obecné dobré království i markrabství i jazyku jich dalo.

Páté abychom krále Sigmunda uherského, jímž sme a jeho pomocníky najviece zavedeni i vsecko královstvie České jeho bezpravím a ukrutenstvím k škodlivosti došli veliké, za krále ani za pána dědičného koruny České, jíž ^{r)} se jest svú ^{s)} nehodností sám znehodnil, nikoli nepřijímali ani jměli, dokud ^{t)} nás a jeho živosti najdéle stávati bude, leč by pán buoh ráčil a vuole i hlas najprvé k tomu byly slavného města Pražského, pánov českých, obce Tábořské ^{u)}, rytieřuov, panoší, měst i jiných obcí českých, kteříž a které jsú již přistúpili a ještě přistúpie ku pravdám artikuluov svrchupsaných; neb jest ten král zjevný tupitel těch pravd svatých častopsaných písmem svatým jasně dolíčených a vrah cti i osob jazyku českého. Pak-li by kteří páni, zemané ^{v)}, města nebo obce kterékoli ot jiných se pánov nebo zemanov odtrhnúce ku pravdám božím přichylných tomu králi nákladni a přichylni byli buďto radú nebo skutkem bez svolenie obce Pražské, pánov, zemanov i jiných obcí svrchupsaných, a to na ně dovedeno bylo dobrým svědomím, a jsúce napomenuti listy nebo posly jistými, toho ihned ^{w)} skutečně neotpadli, tehdy nebo ^{x)} aby ten anebo ti v pokutu dolepsanú upadli.

Šesté jsme se společně i jednostajně svolili a vyvolili z sebe mužuo v moudrých, stálých, věrných dvadeti Jana z Kněževsi, Liděře z Radkovic, Pavlíka, Jana Charváta, měštěniná velikého města Starého a Nového měst Pražských ^{y)}, Oldřicha z Rozmberka ^{z)}, Čeňka z Wartmberka odjinud z Veselé, Oldřicha z Hradce, Hynka Krušinu z Lichtemburka a Jindřicha Berku z Dubé, pány ^{š)}; Jana Žižku, Zbyňka z Buchova ^{a)}, Jana ^{b)} z Smilkova ^{c)}, Mikuláše z Barchova, Milotu z Bohdánče ^{g)}, Onše ^{d)} z Měkovic, Jindřicha z Bohařině ^{e)}, zemaný; France z Rožmitála, Váchu z Žatce ^{f)}, Matěje Pražáka z Hradce na Labi, Matěje z Hostic ^z z Kúřima k zprávě, k zřiezení a k všelikaké ^{g)} způsobě koruny královstvie Českého, kterýmžto úředníkom, zprávcom a vládařom všem vespolek dali sme a mocí tohoto listu dáváme plnú moc i právo k zřiezení, ku poklidu a všelikému České země upokojení, i ukrocení ^{h)} všech puotek i nesvorností i neřáduov všelikakých ⁱ⁾ k stavování mezi obcemi i osobami v království Českém vzniklých anebo vznikajících, slibující naší dobrou věru beze všie zlé lsti, což by koli ti napředpsaní vládaři a zprávcé společně a jednostajně, anebo k čemužby s obú ^{k)} stranú větší díel z nich obapolně svolili, přistúpili, zjednali a vyřkli anebo komu z nás co prikázíf, to my

^{m)} překazy P, překážky AB. — ⁿ⁾ zpuos. B. — ^{o)} kněží a mniší B. — ^{p)} překážku B. — ^{q)} rozuomně B. — ^{r)} jenž B. — ^{s)} tú W. — ^{t)} dokudž B. — ^{u)} Tábořských P. — ^{v)} zemené W. — ^{w)} ihned P. — ^{x)} d. in P. — ^{y)} Rožmberka B. — ^{z)} d. in P. — ^{a)} Buchova B. — ^{b)} Janka W. — ^{c)} Smilkova A. — ^{d)} Cusse P. — ^{e)} Boharyně B. — ^{f)} Tatrze P, Tatje W, Tattje AB; v Arch. Č. III, 228 Žatče. — ^{g)} všelij. B. — ^{h)} ukrácení W; d. in A. — ⁱ⁾ všelikých B. — ^{k)} s uobú B.

^{g)} Srov. Tomkúv DP. IV, 162. — ^{g)} Milota z Chřenovic dle Arch. Č. III, 228.

1421 všechno věrné bez meškání přijeti, učiniti, splniti a poslušni býti máme, a zvláště v tom, když bychme všichni aneb někteří z nás ot těch úředníkův aneb zprávců napomenuti byli ku pomoci a obraně země anebo jiné krajiny, tehdy jim slibujem osobně se vsí svú mocí vzhuru býti a tu, kdež nám se káží postaviti, jich rozkázání naplniti. A tím každý z nás povinen jest, leč by která hodná příčina překázela, kteráž by ot těch vládařův přijata byla; ale vždy moc naše, kteráž moc má ot nás jmiena býti, aby vyslána a vypravena byla. Také jest znamenité svoleno, že, ač by kto nechtěl k této úmluvě a artikulóm spasitedlným svrchu psaným přistúpiti, ten k tomu má připraven býti podlé nálezu¹⁾ svrchupsaných vládařův. Anebo že by některý z nich se obci nelíbil, tehdy táž obec, kteréž jest ten vladař, bude moci na jeho místo jiného hodného voliti a postaviti. Také ti úředníci svrchupsaní mají v všech^{m)} nesnadných věcech, kterých by sami rozděliti a uhoditi nemohli podlé zákona božieho aneb neuměli, dva duchovní, totiž mistra Jana Příbramaⁿ⁾, mezi sé povolati a jich dobrú a řádnú zprávu slyšeti a každému rád a spravedlnost učiniti. Dále jest to přičiněno, aby vladaři a zpravce moc svrchupsanú ot nás jim společně danú, toliko do svatého Václava nyníe najblíž příchodného^{o)} jměli, a nic dále, leč bychom v tom času s pánem bohem krále došli. Tehdy každý stav svrchu psaný při svých řádiech a svobodách má ostati, tak aby čtyrie artikulové svrchupsaní spasitedlní v tom byli od každého stavu^{p)} zachováni a leč by na tom znova všech nás zvláště a jednostajné svolenie bylo ot obcí svrchupsaných¹⁰⁾. Slibujíce všechny kusy v úmluvě svrchupsané položené i každý z nich vésti i držeti a skutečně zachovati vplně a docela pod ztracením cti a viery naše, kteréž se tímto listem beze všeho nás^{q)} vyznání odsuzujem, aby zbožie i statkové naši na obecné dobré připadli, jako by v zemských dečkách^{r)} byli zapsáni a pod věčným vypověděním^{s)} z královstvie Českého, jestli že bychom na čem, jehož bože nedaj, který kus přestúpili svrchupsaný a toho opravití vedlé nálezu svrchupsaných nechtěli a to na nás očitě hodným a řádným nálezem anebo svědomím bylo dokázáno a světle doličeno. Tomu všemu etc.¹⁾

Item ad eandem iam dictam baronum et civitatum congregacionem venerunt Also Holiczsky et Puota⁴⁾ de Czastalowicz, barones regni Bohemie, regis Sigismundi ambasiatores, qui cum difficultate audienciam impetraverunt et premissa arenga literam, cuius copia sequitur in hec verba, protulerunt: ²⁾

Item na ten již řečený panský a městský sněm přijeli sou Aleš Holický a Půta z Častolovic, páni království Českého, krále Zykunda poslové, kteříž s nesnází slyšení obdrželi, a učinivše předmluvu listu, jehož přípis stojí v tato slova:

My Sigmund z božie milosti římský král, po vše časy rozmnožitel říše a uherský, český, dalmatský, charvatský etc. král, vzkazujem všem^{u)} pánóm, rytieřóm, panošiem^{v)}, městóm i všie obci královstvie našeho Českého náš úmysl a dávajíce vám věděti, že sme srozuměli^{w)}, že by měl sněm panský a obecný nyníe v Čechách býti, a protož sme urozené Alše z Šteremberka^{x)} alias z Holic a Puotu z Častolovic, raddu naši a věrné milé, k vám vyjednali, aby naše poselství tu k vám dáli, žádajíce na vás, jakož jsme to dříve často ot vás žádali, abyšte k tomu radili a pomohli, aby ta země při řádu spravedlivém a u pokoji mohla zuostati^{y)} a z nepoctivého nařčení vyjíti^{z)} a zvláště proti těm, kteřížby nás chtěli od našeho dědictvie tisknúti, nebo ste nám toho povinni, jakožto pánu svému, neb to buoh vie, že nám té zahuby žel, která se děje v této zemi. A protož jsme vždy prodlili a ještě prodléváme, nechtiece rádi viděti, aby ta koruna dokonce od cizozemcuov zahubena byla. Pak o ty čtyři kusy, jako ste s námi častokrát mluvili a vzkazovali, žádajíce ot nás, abychom vám toho pomocni byli, abyšte o to mohli řádné slyšení mieti, jenž sme k tomu

1) nálezu B. — m) svých P. — n) Jana Příbrama a kněze Jana kazatele. AČ. III, 229. — o) příštího P. — p) stavu od každého B. — q) na nás v AČ. III, 230. — r) dečkách B. — s) vyhnáním a vypověděním P. — 4) Póta A. — u) všem AB. — v) panošem B. — w) srozum. B. — x) Štemb. W. — y) zůstati A. — z) vyníti P.

10) V AČ. III, 229 následují ieště některá ustanovení. — 1) 7 června 1421. — 2) AČ. III, 225.

1421 vám vždycky svolovali, ne[b] i sami sme vám toho často podávali a ještě vám toho podáváme a, což 1421
 spravdivé jest podlé pána boha, při tom každý má ostaven býti, a v té míře, aby obě straně
 u pokoji byle jedna na druhú nikoli nesahajíc, ani jie tisknúc, neb skrze to příslovie zlé té země
 muože poctivě očištěno býti. A zdálo-li by se komu, že by námi kteří neřádové v té zemi byli, jehož
 nám se nezdá, chcem to rádi opraviti, i dáti se navésti, aby námi vždy ižádný^{a)} neřád nebyl.
 A přes to všichni viete, že sme vždycky ještě za dobré paměti bratra našeho milého, krále Václava,
 o té země dobré stáli, aby při řádu ostala^{b)} a každý podlé svého řádu aby při spravdivém ostal,
 a na to jsme nemálo naložili a o to velikú práci měli. Pakli by kto toho, což podáváme^{c)}, i což
 ste sami žádali, vždy přijieti nechtěli, než vždy tu zemi k dalšíe záhubě a hanbě vésti chtěli nebo
 nás od našeho království Českého tisknúti chtěli, tehdy bychom toho již dále^{d)} držeti ani dlíti ne-
 mohli^{e)}, než musili bychme všechny přátely^{f)} naše i vsecky^{g)} země okolní na pomoc vzieti a v to
 tak sáhnúti, abychme vždy ty neřády, kteříž se té zemi dějí, stavili a nás ot našeho spravdivého
 království tisknúti nedali, a to pohřiechu bez záhuby té země konečnie i bez vaše i vašich bu-
 dúcích hanby nenabyté nebude moci býti, jakož vás toho všeho i jiných věcí našeho úmysla svrchu-
 psaný Aleš a Puota plnějie mají zpraviti. Protož ot vás žádáme, což takoví k vám naším jménem
 dieti budú, abyšte jim neb jich jednomu, ač by tu druhý nemohl býti, toho úplně svěřili, jako nám
 samým. Dán v Trenčíně léta ot narozenie syna božieho^{h)}. MCCCCXXI ten úterý po božím těle
 post Urbani, království našeho XXXV. Ad mandatum domini regis: Michael canonicus Pragensis.

Item in eadem Czaslawie congregacioneⁱ⁾
 fuit conclusum, quod regi Sigismundo dirigantur
 articuli, quare in regem Bohemie non suscipitur
 propter causas competentes^{k)} et cur prefatum
 regnum eum pro rege habere non intendit. Quo-
 rum articulorum copia sequitur in hec verba :³⁾

Item na témž sněmě čáslavském bylo zů-
 stáno, aby králi Zykmundovi byli posláni arty-
 kulové, proč za krále českého není přijat pro
 příčiny svrchu psané a proč království jeho za
 krále míti nemíní; kteréžto artykule teď se vy-
 pisují:

Najjasnější knieže etc. a králi. Jakož Vaše Milost v svém listě jest položila, byli-li by kteří
 neřádové Vaší Milosti, že byšte je chtěli opraviti v království a v koruně České, titof jsú neřádové
dolepsaní a křivda^{l)}:

První neřád, že Vaše Milost Mistra Jana Husi pod svým glejtem dopustila upáliti na hanbu 7)
 a potupu všemu českému jazyku.

Druhé všichni rozdělenci a potupní kacieři ot cierkve svaté měli plnú svobodu v constan- 2)
 ském sboru, a Vaše Milost, množe vždy hanbu českú, dopustila druhého mistra Jeronyma upáliti
 proti papežskému a Vašemu glejtu všemu^{m)} křestanství a jménuⁿ⁾.

Třetí že Vaše Milost dopustila otsúzenie na Českú zemi, že jsú Čechové ot toho sboru con- 3)
 stanského za kacieře otsúzeni a na to kříž nebo kruciatu papežskú vydali, aby Čechy i jiné kře-
 stanstvo všechno jakožto kacieřstvo potupili, vypleli a shladili.

Čtvrté Vaše^{o)} Milost ten kříž v městě Vratislavi kázala provolati a ohlásiti všemu jazyku 4)
 českému k veliké hanbě a k škodě království Českému.

Páté Vaše Milost všech^{p)} zemí okolních a kniežat tiem křížem a kacieřováním křížovým 5)
 proti jazyku českému zbudila a zbúrila a potom sama je uvedla do království Českého.

Šesté ta kniežata a cizozemci Tvú milostí a vedením zemi Českú pálili, hubili a lúpili, věrné 6)
 Čechy, duchovníe i světské, muže i ženy i dietky pálili, pannám i paním násilé činili.

^{a)} nižádný PB. — ^{b)} ostalo A, stála B. — ^{c)} toho podanie B. — ^{d)} déle B. — ^{e)} nechtěli B. — ^{f)} přátely B. —
^{g)} vseckny AB. — ^{h)} naroz. božieho A; anno domini B. — ⁱ⁾ congr. Czasl. W. — ^{k)} suscipitur causas comprehenden-
 tes P. — ^{l)} a křivda d. in P. — ^{m)} všemu jen v P, jinde v svém. — ⁿ⁾ glejtu všemu křestanství P; křesť. a jménu W;
 němu AB. Latinský text: salvum conductum . . . universis datum et concessum. — ^{o)} Tvá P. — ^{p)} všech AB.

³⁾ AČ. III, 230—232. — Latinsky v Cochlaevě Hist. Hussit. 202—204. Jiné tisky udává Palacký v UB. I, 116.

1421 Sedmé měštnína ^{q)} pražského Krásu řečeného ^{r)} u Vratislavi pro přijímanie těla a krve bo- 1421
žie kázala koňmi vláčiti, potom upáliti k hanbě a ku potupě jazyku českému.

Osmé mnohé měštníny vratislavské Vaše ^{s)} Milost kázala stínati pro viny slavné paměti králem Václavem otpuštěné a druhé vyhnala a šacovala k veliké škodě a hanbě české.

Deváté Tvá milost zemi Bramburskú ot země České ottrhla, kterúž cesař Karel slavné paměti s velikú prací a s pokladem země České zjednal a dobyl, a k tomu Marky Staré ⁴⁾ zastavil k veliké škodě a k umdlení královstvie Českého, bez povolenie panského a obecního.

Desáté korunu Českého královstvie k veliké hanbě a potupě královstvie Českého beze všeho povolenie cbecného, panského, města Pražského, rytieřského, panošského i jiné všie obce české vyvezl z královstvie proti všemu řádu a mimo svouj slib.

Jedenácté svátost říšskou ^{t)}, kteréžto slavné paměti cesař Karel s velikú snažností a s náklady velikými a s krve prolitím předkuov našich ke cti království dobyl, neřádně ku potupnosti země vyvezl beze všeho obecného povolenie.

Dvanácté kienoty rozličné, kterýchž ^{u)} naši předci dobyli, zjednali ke cti bohu a k chvále našim dědicóm svatým a ku pokladu království Českému, ty klenoty v pražském kostele i na hradě Karlštejně ^{v)} a, což i z jiných klášteruov i kosteluov tu bylo svezeno ^{w)}, a též v Moravě, ty vseckny ^{x)} klenoty pobral, utratil a z země vyvezl, k nesmierné škodě a k umdlení a potupě království Českému.

Třinácté desky zemské bez obecného povolenie schoval si a penieze u desk v Čechách i v Moravě chudých sirotkuov i vdov i jiných dobrých lidí proti řádu a právu zemskému prodal i ^{y)} pobral.

Čtrnácté ze svobod a práv našich, v kteréž země Česká i Moravská jest usazena ^{z)}, a od předkuov jeho králuov a kniežat českých jest zachován, vsecky stavy utiskl a vyvedl.

Protož to vseckno ^{a)} svrchupsané pohanění a kacieřování a potupenie nekřesťanské i ti svrchupsaní neřádové Vaší Milostí jsú šli a jdú Vaší mocí až do dnešního dne, a žádné země okolnie nesměly by se o to pokusiti, co se jest dalo aneb co se ještě děje království Českému a markrabství Moravskému. A ^{b)} protož žádáme, aby je Tvá Milost ráčila opraviti.

Najprvé aby ta hanění a potupenie svrchupsaná stavil a královstvie České a markrabství Moravské z nich vyvedl.

Item aby země ty svrchupsané, kteréž bez povolenie panského, města Pražského, rytieřského a panošského i všie obce české ot koruny České otjal, aby ráčil to zase navrátiti koruně České.

Item aby korunu a svátost říšskou, klenoty svrchupsané a desky zemské zase vrátil a listy, kteréž na královstvie v Karlštejně a jinde pobral, kteréžto jsú buďto na svobodu i jiné řády ke cti a k koruně České.

Item aby ráčil země okolnie, kterýchž jsi na nás popudil a zbúřil bez viny, a zvláště ty, kteréž pod korunu Českú slušejí, staviti a upokojiti ^{c)}, aby více královstvie a markrabství svrchupsaná nebyla hubena a krev věrných ^{d)} křesťanuov nebyla prolévána.

Také rač věděti úmysl náš a ustanovenie nás všech, na kterémž sme se konečně svolili, sjednali a ostavili o ty čtyři kusy. Najprvé o přijímanie těla božieho a krve božie pod obojí zpuosobú ^{e)} lidu obecnému. Druhé o kázanie svobodné slova božieho řádem ot řádných kněží. Třetíe o neřádném, přielišném nadání stavu duchovnieho. Čtvrté o tupení ^{f)} zjevných smrtedlných hříechuov, že ty kusy držeti mieníme a chcme do zprávy lepšíe písmem svatým, ač muož býti. Také chcme

^{q)} měštana B. — ^{r)} Krásu řeč. d. in P. — ^{s)} Tvá P. — ^{t)} říšskou AB (i níže). — ^{u)} kteréž P. — ^{v)} Karlštejně A, Karlštayně B. — ^{w)} sneseno A. — ^{x)} vseckny W, vsecky AB. — ^{y)} prodal i d. in P. — ^{z)} vsazena P. — ^{a)} vsecko AB. — ^{b)} d. in W. — ^{c)} ukójiti A. — ^{d)} nevinných věrných B. — ^{e)} spós. A. — ^{f)} potup. A.

⁴⁾ Mylně, místo Nové. Nová marka (die Neumark) prodána Německému řádu r. 1402.

1421 ostati při našich řádiech, práviech a svobodách, jakož jest královstvie České a markrabstvie Mo- 1421
ravské ot starodávna ot králuov a kniežat vysazeno a ot našich předkuov držáno.

Item in eodem concilio auctoritate domini Conradi, archiepiscopi Pragensis, intimata et publicata est clero sue dyocesis universalis sinodus in civitate Pragensi in sancti Procopii festo, ad quam quidem sinodum venire poterit clerus tam inimicus quam amicus, tam de Moravia quam de Boemia, tractaturi, que essent in clero pacis, unitatis ac legis dei promotiva. Ad quam siquidem sinodum veniendi Pragenses omnibus venientibus salvum promittunt dare conductum.

Item infra idem tempus concilii duces Slezie cum XX fere millibus regnum Boemie circa Policz^{e)}, Nachod et Trutnow intraverunt et plures utriusque sexus homines inhumane interfecerunt et fere XL pueros dextro pede et sinistra manu aut sinistro pede et dextra manu truncarunt et quibusdam eciam et nasos ad hec^{b)} absciserunt. Qua de re in congregacione illa fuit per barones conclusum, ut omnes domini cum militaribus et^{c)} suis rusticis de eodem confinio ac cum communitate Grecensi ad festum Viti se preparant et in Nachod conveniant. Quod Slezite audientes de terra recesserunt. Nichilominus tamen, ut pretactum est, multorum millium^{k)}, baronum videlicet, militarium et rusticorum, congregacio fuit in prefixo loco. Ex hacque^{l)} tremor et timor Slezitas apprehendit, qui literas dirigunt, quod cum Boemis placidam volunt inire concordiam. Et ea de causa dominus Czenko cum Krussina gentes suas ulterius versus Sleziam properare non permiserunt, quapropter Ambrosius presbiter, Grecensium ductor et plebanus, rumorem in populo fecit et, nisi cito predicti^{m)} recessissent baronesⁿ⁾, in frusta a rusticis fuissent incisi ac tritulis rusticorum tritulati. Qui tamen postmodum pacificati ad propria sunt reversi. Ambrosius autem presbiter in vigilia Johannis Pragam venit et contra dominum Czenkonem dure proposuit, qualiter in eo non esset fides et quomodo Sleziam totam habuissent, si pretactus dominus Czenko gentibus

Item na témž sněmu mocí pana Konráda, arcibiskupa pražského, oznámený mezi kněžstvem v jeho biskupství jest sněm obecný kněžský v městě Pražském na svatého Prokopa, na kterýž sněm bude moci přijíti kněžstvo přátelské i nepřátelské z Moravy i z Čech, aby rozjímali o těch věcech, které by ku pokoji a jednotě kněžstva a k zvelebení zákona božího lidem k zprávě a k naučení. Na kterýžto sněm kněžský Pražané všem, jenž by chtěli přijíti, svobodný a bezpečný glejt dáti slíbili sou.

O vtržení do České země knížat slezských.
Item času toho sněmu knížata slezská se 20 tisíci království České hubili sou přitáhše, Poličku^{*}), Náchod a Trutnov dobyvše, mnohé lidi obojího pohlaví zbili sou, jako 40 dětem pravé nohy a levé ruky nebo levé nohy a pravé ruce zutínali sou a některým také nosy zobřežovali sou. Pro kteroužto věc na tom sněmě od pánův jest na tom zůstáno, aby všickni páni s rytířstvem i s lidem obecním z kraje Hradeckého i s obcí o svatém Vítě k Náchodu se vypravili a sjeli. To Slezáci uslyševše z země vytáhli sou. Avšak proto panstva mnoho tisícův, rytířstva, obecného lidu sebralo se na určený čas a z toho sebrání strach a hrůza Slezáky napadla, kteřížto listy poslali sou, že s Čechy v slušnou smlouvu vjíti chtějí. A pro tu příčinu Čeněk s Krušinou svému lidu dále do Slez jíti nedopustili sou. Protož kněz Ambrož, vůdce Hradeckých a farář, pověst v lidu učinil jest a různici a, by byli páni rychle přeč neodjeli, byli by od lidu obecného cepami rozmláceni. Kteřížto potom upokojeni jsouc na své obydlí se rozešli. Ale kněz Ambrož u vigiljí svatého Jana do Prahy příjev a proti panu Čeněkovi tvrdě mluvil, že by v něm víry nebylo, že by byli Slezskou zemi obdrželi, když by byl pan Čeněk rozejíti se nerozkázal. Ale pan Hynek Krušina toho času do Prahy přijel jest a nevinnost pana Čenka a jiných pánův dostatečně oznámil jest, tak že rozdíl byl v lidu:

^{e)} Politz P, jinde Policzkam. — ^{b)} ad hec d. in B. — ^{l)} et d. in P. — ^{k)} millium Bohemorum P. — ^{l)} ex hac quod P. — ^{m)} d. in A. — ⁿ⁾ d. in A.

^{*}) Má býti Polici. Srov. P.